

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Bjelovar, listopad 2017.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	6
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	8
Evidencije o naplati prihoda	16
Organizacija i kontrola naplate prihoda	21
Utrošak prihoda	27
Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju	34
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU DRŽAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	38
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	42

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/16-10/67
URBROJ: 613-09-17-77

Bjelovar, 23. listopada 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 8. prosinca 2016. do 23. listopada 2017.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: poljoprivredno zemljište u vlasništvu države) na području Bjelovarsko-bilogorske županije od 2014. do 2016. Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u vezi sa sudjelovanjem u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, naplatom i vođenjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, suradnjom s Agencijom za poljoprivredno zemljište (dalje u tekstu: Agencija) u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda, utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene i održavanjem poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti sudjelovanje jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način
- provjeriti vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup
- provjeriti suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene
- provjeriti održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi kojima je uređeno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, financijski izvještaji jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvješća o ranije obavljenim financijskim revizijama te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju raspolaganje poljoprivrednim zemljištem te naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika i provjerena dokumentacija (poslovne knjige, odluke, planovi i druga dokumentacija) u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena su obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije nadležnih za učinkovito gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Sudjeluju li jedinice lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način?
- Vode li se evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup?
- Je li efikasna organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem?
- Jesu li prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene?
- Održava li se poljoprivredno zemljište pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju?

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su jedinice lokalne samouprave sudjelovale u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ako su ustrojene odgovarajuće evidencije o naplati prihoda i evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, ako je efikasna naplata i organizacija naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ako su prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene te ako se poljoprivredno zemljište održava pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanja evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajne nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanju evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	<ul style="list-style-type: none"> o jedinica lokalne samouprave imenovala je predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake o jedinica lokalne samouprave dostavila je Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake o predstavnici jedinica lokalne samouprave su sudjelovali u radu povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake o jedinica lokalne samouprave je izdavala potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta radi davanja u privremeni zakup o jedinica lokalne samouprave pripremala je i dostavljala Agenciji dokumentaciju za zamjenu poljoprivrednog zemljišta o davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka obavljeno je pravodobno o sve parcele poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području jedinice lokalne samouprave dane su u zakup na temelju važećih ugovora
Evidencije o naplati prihoda te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup odnosno dugogodišnji zakup	<ul style="list-style-type: none"> o jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem o evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem daju potpune i točne podatke o stanju i kretanju potraživanja te rokovima dospelosti potraživanja o godišnjim popisom imovine i obveza obuhvaćena su potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem o jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju (bazu podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup o jedinica lokalne samouprave dostavila je Agenciji tražene podatke i informacije vezane za preuzimanje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem od strane Agencije o uspostavljena je odgovarajuća suradnja s Agencijom pri preuzimanju evidencija o naplati i naplati potraživanja
Organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	<ul style="list-style-type: none"> o jedinica lokalne samouprave donijela je procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima je obuhvaćena naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem o jedinica lokalne samouprave je imenovala odnosno odredila osobe za naplatu i kontrolu naplate prihoda o poduzimane su sve raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem o poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem su efikasne

<p>Utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je donijela godišnji plan korištenja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem troši za propisane namjene ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavila je ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnja izvješća o korištenju sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vodi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem kroz duže vremensko razdoblje
<p>Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave propisala je potrebne agrotehničke mjere ○ jedinica lokalne samouprave propisala je mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih agrotehničkih mjera ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave ima poljoprivrednog redara ○ poljoprivredni redari nadziru provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ poljoprivredni redari o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama izvještavaju poljoprivrednu inspekciju

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Poljoprivredno zemljište je prema odredbama članka 52. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14) dobro od interesa za Republiku Hrvatsku koje uživa osobitu zaštitu. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 39/13 i 48/15), poljoprivrednim zemljištem smatraju se poljoprivredne površine i to: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare kao i drugo zemljište koje se uz gospodarski opravdane troškove može privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Neobraslo šumsko zemljište i zemljište obraslo početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina (makija, garig, šikare, šibljiaci i drugo), a pogodno je za poljoprivrednu proizvodnju, također se smatra poljoprivrednim zemljištem. Nositelji prava vlasništva na poljoprivrednom zemljištu ne mogu biti strane pravne i fizičke osobe, osim ako međunarodnim ugovorom i posebnim propisom nije drugačije određeno. Iznimno, strane pravne i fizičke osobe mogu stjecati pravo vlasništva na poljoprivrednom zemljištu nasljeđivanjem.

U tablici broj 1 daju se podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 1

Podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u ha	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu drugih fizičkih i pravnih osoba u ha	Broj registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom
	1	3	4	5
1.	Grad Bjelovar	800,00	8 149,76	2 207
2.	Grad Čazma	3 465,02	6 742,33	600
3.	Grad Daruvar	151,01	19,77	628
4.	Grad Garešnica	5 835,41	7 796,36	1 000
5.	Grad Grubišno Polje	1 524,39	5 988,84	1 051
6.	Općina Berek	1 551,43	35,22	238
7.	Općina Dežanovac	2 398,00	2 925,00	523
8.	Općina Đulovac	2 393,90	1 062,00	267
9.	Općina Hercegovac	1 240,90	2 494,08	326
10.	Općina Ivanska	1 477,24	5 157,47	550
11.	Općina Kapela	-	-	542
12.	Općina Končanica	2 109,03	3 203,33	-
13.	Općina Nova Rača	1 721,56	6 085,46	466
14.	Općina Rovišće	111,90	4 602,79	725
15.	Općina Severin	410,02	511,75	39
16.	Općina Sirač	915,81	13 577,19	218
17.	Općina Šandrovac	696,00	814,00	246
18.	Općina Štefanje	1 008,18	2 859,62	277
19.	Općina Velika Pisanica	489,50	7 205,50	317
20.	Općina Velika Trnovitica	1 082,53	4 956,47	254
21.	Općina Veliki Grđevac	1 368,86	4 354,12	504
22.	Općina Veliko Trojstvo	0,00	1 820,03	339
23.	Općina Zrinski Topolovac	14,58	2 076,42	563
	Ukupno	30 765,28	103 437,50	11 880

Izvor podataka: jedinice lokalne samouprave

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, na koncu 2016. ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području 22 jedinice lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije iznosi 134 202,78 ha, od čega se na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države odnosi 30 765,28 ha ili 22,9 %, a preostalo zemljište površine 103 437,50 ha ili 77,1 % je u vlasništvu drugih fizičkih i pravnih osoba. Općina Kapela nema podataka o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba, a prema Programu raspolaganja iz 2002., raspolagala je s 206,08 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Na području Općine Veliko Trojstvo nema poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Zbog navedenog, Općina Veliko Trojstvo nema potraživanja i nije ostvarila prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Na koncu 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije bilo je 11 880 registriranih pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom. Općina Končanica nema podatke o broju registriranih pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na njenom području.

Sve jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije (osim Općine Veliko Trojstvo na čijem području nema poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države) su prošlih godina donijele Programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Prema navedenim Programima, ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije je iznosila 34 228,14 ha. Najveću površinu su iskazali gradovi Garešnica (6 261,00 ha), Čazma (3 465,02 ha) i Grubišno Polje (2 298,90 ha) te općine Nova Rača (2 522,51 ha), Dežanovac (2 397,58 ha) i Končanica (2 219,38 ha).

Nakon donošenja Programa, sve jedinice lokalne samouprave su raspolagale s poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (zakup, prodaja, povrat prijašnjim vlasnicima), osim Općine Zrinski Topolovac. Prema očitovanju zakonskog predstavnika, Općina Zrinski Topolovac nije raspolagala zemljištem (14,58 ha) zbog usitnjenosti parcela i nesređenih vlasničkih odnosa. Zbog navedenog, Općina Zrinski Topolovac nema potraživanja i nije ostvarila prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Od 30 765,28 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, na području Bjelovarsko-bilogorske županije (osim Općine Nova Rača i Općine Severin) koncem 2016. je u zakupu 11 100,51 ha zemljišta. Općine Nova Rača i Severin nemaju podatke o površini zemljišta u zakupu koncem 2016.

Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 39/11 i 63/11), koji je bio na snazi do travnja 2013., poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolagalo se na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države kojeg su jedinice lokalne samouprave donosile za svoje područje, uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, odnosno od lipnja 2011., uz suglasnost Agencije.

U Programima je utvrđeno poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i određene su površine za prodaju, zakup, dugogodišnji zakup, dugogodišnji zakup za ribnjake, za povrat imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, za zakup zajedničkih pašnjaka i površine za druge namjene. Jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a na prijedloge ugovora suglasnost su davala županijska državna odvjetništva. Ugovore o dugogodišnjem zakupu (koncesiji) poljoprivrednog zemljišta i dugogodišnjem zakupu za ribnjake zaključivao je ministar nadležan za poljoprivredu, a ugovore za zakup zajedničkih pašnjaka ravnatelj Agencije.

Donošenjem novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., poslove raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države preuzela je Agencija. Prema navedenom Zakonu, Agencija obavlja poslove zaštite, korištenja, raspolaganja, prometa i okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države predstavlja: zakup i zakup za ribnjake, zakup zajedničkih pašnjaka, privremeno raspolaganje, zamjenu, prodaju izravnom pogodbom, davanje na korištenje bez javnog poziva, razvrgnuće suvlasničke zajednice te osnivanje prava građenja i prava služnosti. U zakup za poljoprivredne namjene se pod određenim uvjetima može dati i neizgrađeno građevinsko zemljište u vlasništvu države koje je po uporabnom svojstvu poljoprivredno zemljište.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje se u zakup i zakup za ribnjake putem javnog poziva do 50 godina. Odluku o dodjeli zakupa donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, kojeg čine tri predstavnika Agencije i dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području zemljište nalazi, od kojeg jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave. Odluku o dodjeli zakupa za ribnjake donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države za ribnjake, kojeg čine dva predstavnika Agencije, dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi pretežiti dio ribnjaka, od kojeg jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poljoprivredu.

Jedinice lokalne samouprave dostavljaju Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake. Zahtjev za prikupljanje dokumentacije za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake jedinici lokalne samouprave može podnijeti zainteresirana fizička ili pravna osoba, a ako jedinica lokalne samouprave u roku 30 dana ne postupi u skladu sa zahtjevom, dokumentaciju prikuplja zainteresirana fizička ili pravna osoba, koja navedenu dokumentaciju zajedno sa zahtjevom za raspisivanje poziva dostavlja Agenciji. Na temelju odluke o izboru najpovoljnije ponude po pozivu za zakup i zakup za ribnjake, ravnatelj Agencije u ime Republike Hrvatske i podnositelj ponude zaključuju ugovor o zakupu i zakupu za ribnjake u pisanom obliku. Zakupnina i zakup za ribnjake plaćaju se godišnje. Za prvu godinu zakupa plaćaju se u roku 15 dana od dana uvođenja u posjed u visini razmjernoj razdoblju koje je preostalo do isteka godine, a za svaku sljedeću godinu do kraja lipnja tekuće godine.

Zajednički pašnjak je proizvodno-tehnološka cjelina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje je u naravi pašnjak, livada, sjenokoša i neplodno zemljište namijenjeno zajedničkoj ispaši stoke i peradi. Zajednički pašnjak daje se u zakup fizičkoj ili pravnoj osobi putem javnog poziva do pet godina. Odluku o dodjeli zakupa zajedničkog pašnjaka donosi Agencija, a ugovor o zakupu zajedničkog pašnjaka zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj ponude.

Za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države koje je pogodno za poljoprivrednu proizvodnju, a za koje nisu zaključeni ugovori o zakupu, Agencija može zaključiti ugovor o privremenom korištenju s fizičkim ili pravnim osobama na njihov zahtjev i to s dosadašnjim posjednicima kojima su istekli ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i koji su u mirnom posjedu i koji su koristili poljoprivredno zemljište ili zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora, o čemu dostavljaju potvrdu jedinici lokalne samouprave uz zahtjev i u mirnom su posjedu poljoprivrednog zemljišta.

Ugovor se zaključuje do pet godina, odnosno do zaključivanja ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta ili zakupu zajedničkih pašnjaka, odnosno drugog oblika raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države izvan proizvodno-tehnološke cjeline može se zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba, koje je približno iste vrijednosti i nalazi se na području iste ili susjedne jedinice lokalne samouprave, radi ekonomičnijeg iskorištavanja i stvaranja povoljnijih uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju. Zahtjev za zamjenu poljoprivrednog zemljišta fizička ili pravna osoba podnosi Agenciji, dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba Agenciji dostavlja podnositelj zahtjeva. Dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agenciji dostavlja jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb ili fizička ili pravna osoba. Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta donosi Agencija, a ugovor o zamjeni zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva za zamjenu. Postupak zamjene može pokrenuti i Agencija.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države iznimno se može prodati izravnom pogodbom po tržišnoj cijeni koju utvrđuje Agencija u sljedećim slučajevima:

- jednokratno, za katastarske čestice poljoprivrednih površina koje graniče sa zemljištem podnositelja zahtjeva, a nalaze se izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha
- za katastarske čestice do kojih se može pristupiti samo preko zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva u svrhu okrupnjavanja, a površina katastarske čestice koja se prodaje manja je od površine zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva
- za katastarske čestice poljoprivrednog zemljišta koje koriste korisnici kuća u vlasništvu države kojima upravlja Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
- kada je država suvlasnik s podnositeljem zahtjeva, a suvlasnički dio države manji je od dijela podnositelja zahtjeva.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države prodaje se izravnom pogodbom ako zainteresirana osoba podnese zahtjev Agenciji kojem prilaže dokaz o ispunjenju uvjeta za prodaju izravnom pogodbom. Obavijest o podnesenom zahtjevu Agencija je dužna objaviti na oglasnoj ploči jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi i na mrežnoj stranici Agencije. Ako je više osoba podnijelo zahtjev za prodaju izravnom pogodbom za isto poljoprivredno zemljište u vlasništvu države, kupac se utvrđuje javnim nadmetanjem. Odluku o prodaji izravnom pogodbom donosi Agencija, a ravnatelj Agencije i kupac zaključuju ugovor o prodaji u pisanom obliku.

Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi. Odluku Vlade Republike Hrvatske provodi Agencija putem javnog poziva za prodaju.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agencija može iznimno dati na korištenje bez javnog poziva znanstveno-nastavnim institucijama iz područja poljoprivrede, kaznionicama i ustanovama koje u obavljanju svoje djelatnosti imaju potrebu za poljoprivrednim zemljištem, a njihov je osnivač država ili lokalne jedinice. Zahtjev za davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva podnosi se Agenciji, odluku o davanju na korištenje navedenog zemljišta donosi Agencija uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, a ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva zaključuju ugovor o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u pisanom obliku.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinica lokalne samouprave na čijem području se zemljište nalazi dostavlja se primjerak ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i zakupu za ribnjake, ugovora o zakupu zajedničkih pašnjaka, ugovora o zamjeni poljoprivrednog zemljišta, ugovora o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države izravnom pogodbom te ugovora o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva.

Prema odredbama članka 44. i 48. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva prihod su državnog proračuna 25,0 %, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave 10,0 % i proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba 65,0 %, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Prema odredbi članka 75. Zakona o poljoprivrednom zemljištu u navedenim omjerima raspoređuju se i sredstva ostvarena od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Prema odredbama članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od prodaje poljoprivrednog zemljišta izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, ukupni prihodi i primici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije za 2014. ostvareni su u iznosu 385.959.616,00 kn, za 2015. u iznosu 411.956.878,00 kn i za 2016. u iznosu 432.788.892,00 kn. Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države čine 2,1 % ukupno ostvarenih prihoda za 2014., 2,3 % za 2015. i 1,9 % za 2016.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države
u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
na području Bjelovarsko-bilogorske županije za 2014., 2015. i 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			Ukupno
		2014.	2015.	2016.	
	1	2	3	4	5
1.	Bjelovarsko-bilogorska županija	1.122.328,00	1.260.676,00	1.088.712,00	3.471.715,00
2.	Grad Bjelovar	412.709,00	534.658,00	330.233,00	1.277.600,00
3.	Grad Čazma	1.002.908,00	678.441,00	382.575,00	2.063.924,00
4.	Grad Daruvar	34.011,00	30.940,00	23.616,00	88.567,00
5.	Grad Garešnica	970.095,00	1.208.493,00	1.195.453,00	3.374.041,00
6.	Grad Grubišno Polje	594.635,00	900.147,00	942.718,00	2.437.500,00
7.	Općina Berek	146.637,00	149.020,00	176.612,00	472.269,00
8.	Općina Dežanovac	624.394,00	899.715,00	412.961,00	1.937.070,00
9.	Općina Đulovac	184.805,00	482.321,00	357.541,00	1.024.667,00
10.	Općina Hercegovac	700.674,00	705.609,00	600.183,00	2.006.467,00
11.	Općina Ivanska	187.824,00	206.161,00	253.575,00	647.560,00
12.	Općina Kapela	48.218,00	50.083,00	68.398,00	166.699,00
13.	Općina Končanica	274.563,00	370.677,00	286.903,00	932.143,00
14.	Općina Nova Rača	662.701,00	601.932,00	779.700,00	2.044.333,00
15.	Općina Rovišće	16.936,00	44.191,00	103.793,00	164.920,00
16.	Općina Severin	157.242,00	216.643,00	155.384,00	529.269,00
17.	Općina Sirač	62.230,00	71.245,00	54.047,00	187.522,00
18.	Općina Šandrovac	71.489,00	80.001,00	62.488,00	213.978,00
19.	Općina Štefanje	163.878,00	153.808,00	115.985,00	433.671,00
20.	Općina Velika Pisanica	5.853,00	24.642,00	11.863,00	42.358,00
21.	Općina Velika Trnovitica	334.274,00	400.431,00	259.445,00	994.150,00
22.	Općina Veliki Grđevac	271.036,00	352.204,00	366.237,00	989.477,00
	Ukupno	8.049.440,00	9.422.038,00	8.028.422,00	25.499.900,00

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije ostvarile su prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2016. manje za 1.393.616,00 kn u odnosu na 2015. te za 21.018,00 kn manje u odnosu na 2014. Najznačajniji udjel prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u odnosu na ukupno ostvarene prihode jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2016. imaju općine Nova Rača (13,0 %), Hercegovac (11,8 %), Velika Trnovitica (8,8 %), Severin (7,0 %), Đulovac (5,8 %), Končanica (5,5 %), Dežanovac (5,5 %) i Grad Garešnica (5,2 %).

Prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u iznosu 25.499.900,00 kn iskazani su prema poslovnim knjigama lokalnih jedinica, a odnose se na prihode od zakupa (privremeno korištenje, dugoročni zakup, drugi zakup) u iznosu 19.148.868,00 kn i prihode od prodaje u iznosu 6.351.032,00 kn.

Prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (osim koncesija) su ostvareni na temelju ugovora koje su tijekom 2012. i prošlih godina zaključivale jedinice lokalne samouprave te ugovora koje od 2013. zaključuje Agencija, a ugovore dostavlja jedinicama lokalne samouprave. Prihodi od koncesija su ostvareni na temelju ugovora koje je prošlih godina zaključilo ministarstvo nadležno za poljoprivredu.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, obveze jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem odnose se na određivanje članova povjerenstva za dodjelu zakupa poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake, dostavljanje Agenciji zahtjeva za raspisivanje javnog poziva i dokumentacije potrebne za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake, dostavljanje potvrda fizičkim ili pravnim osobama koje koriste poljoprivredno zemljište i zajedničke pašnjake i vlasništvu države bez ugovora i koje podnose zahtjev Agenciji za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta te dostavljanje Agenciji za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dokumentacije za poljoprivredno zemljište koje se može zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba na njihov zahtjev.

U tablici broj 3 daju se podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima od 2014. do 2016.

Tablica broj 3

Podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima od 2014. do 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Imenovani članovi povjerenstva za raspisivanje javnog poziva (DA/NE)	Dostavljeni zahtjevi Agenciji za raspisivanje javnog poziva		Zaključeni ugovori po dostavljenim zahtjevima	
			Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka u ha	Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka u ha
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Bjelovar	DA	18	535,13	12	316,17
2.	Grad Čazma	DA	25	139,40	3	88,37
3.	Grad Daruvar	DA	5	7,09	0	0,00
4.	Grad Garešnica	DA	27	497,56	1	247,21
5.	Grad Grubišno Polje	DA	123	749,00	83	85,00
6.	Općina Berek	NE	16	153,78	0	0,00
7.	Općina Dežanovac	DA	6	236,68	2	94,14
8.	Općina Đulovac	DA	21	326,98	0	0,00
9.	Općina Hercegovac	DA	6	6,72	2	3,45
10.	Općina Ivanska	DA	2	673,63	0	0,00
11.	Općina Kapela	DA	0	0,00	0	0,00
12.	Općina Končanica	DA	19	30,34	5	1 365,06
13.	Općina Nova Rača	DA	12	185,98	15	42,90
14.	Općina Rovišće	NE	0	0,00	0	0,00
15.	Općina Severin	NE	0	0,00	0	0,00
16.	Općina Sirač	DA	5	39,37	3	3,82
17.	Općina Šandrovac	DA	4	85,39	0	0,00
18.	Općina Štefanje	DA	1	276,76	0	0,00
19.	Općina Velika Pisanica	DA	9	67,88	0	0,00
20.	Općina Velika Trnovitica	DA	3	18,74	0	0,00
21.	Općina Veliki Grđevac	DA	1	63,89	0	0,00
22.	Općina Zrinski Topolovac	DA	0	0,00	0	0,00
Ukupno			303	4 094,31	126	2 246,12

Sve jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, osim općina Berek, Rovišće i Severin, su imenovale predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake. Imenovani predstavnici sudjelovali su u radu navedenog povjerenstva, osim predstavnika Grada Daruvara te općina Šandrovac, Štefanje, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Od 2014. do 2016. jedinice lokalne samouprave dostavile su Agenciji 303 zahtjeva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjake ukupne površine 4 094,31 ha.

Agencija je na temelju dostavljenih zahtjeva objavila javne pozive za zakup poljoprivrednog zemljišta na području osam jedinica lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Čazma i Grubišno Polje te općine Dežanovac, Hercegovac, Končanica, Nova Rača i Sirač), a na temelju kojih su zaključena 122 ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 472,95 ha. Također je objavila javne pozive za zakup ribnjaka na području četiri jedinice lokalne samouprave (gradovi Čazma i Garešnica te općine Dežanovac i Končanica), a na temelju kojih su zaključena četiri ugovora o zakupu ribnjaka ukupne površine 1 773,17 ha.

Iako je zaprimila zahtjeve, Agencija nije objavila javne pozive za zakup zemljišta na području devet jedinica lokalne samouprave (Grad Daruvar te općine Berek, Đulovac, Ivanska, Šandrovac, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac). Predstavnici Grada Daruvara te općina Đulovac, Šandrovac, Štefanje, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac nisu pozivani u Agenciju radi rješavanja zahtjeva. Prema obrazloženjima navedenih jedinica lokalne samouprave razlog neobjavlivanja javnih poziva nije poznat.

Dio zemljišta iz dostavljenih zahtjeva koje Agencija nije dala u zakup dan je na privremeno korištenje, a s dijelom zemljišta se nije raspolagalo. Jedinice lokalne samouprave su od 2014. do 2016. izdale 531 potvrdu o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 5 140,79 ha. Potvrde su jedinice lokalne samouprave izdavale na temelju izjave podnositelja zahtjeva za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju, u kojima je navedeno da podnositelji zahtjeva koriste poljoprivredno zemljište u vlasništvu države bez ugovora ili su ugovori istekli i da su u mirnom posjedu te na temelju izjave svjedoka. Najviše potvrda su izdali gradovi Garešnica (104 potvrde za 750,00 ha), Čazma (66 potvrda za 1 381,22 ha) i Grubišno Polje (60 potvrda za 270,00 ha) te općine Hercegovac (64 potvrda za 1 206,96 ha) i Veliki Grđevac (64 potvrda za 462,77 ha). Navedene potvrde nisu izdavale općine Ivanska, Končanica, Severin i Sirač.

Na temelju potvrda dostavljenih Agenciji, Agencija je od 2014. do 2016. jedinicama lokalne samouprave dostavila 412 ugovora ili sporazuma o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 4 809,01 ha. Također je u istom razdoblju dostavila 51 ugovor o prodaji izravnom pogodbom zemljišta ukupne površine 22,77 ha. Obavijesti o prodaji izravnom pogodbom su objavljene na oglasnoj ploči jedinica lokalne samouprave i na mrežnoj stranici Agencije, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Od 2014. do 2016. su dvije jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije dostavile Agenciji zahtjeve za zamjenu državnog poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 3,81 ha, a koji su odbijeni ili do konca 2016. nisu riješeni (dva zahtjeva Grada Grubišno Polje i jedan zahtjev Općine Veliki Grđevac).

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, koncem 2016. na području Bjelovarsko-bilogorske županije je 30 765,28 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, od čega je u zakupu i na privremenom korištenju 11 100,51 ha zemljišta, što čini 36,1 % (bez podataka o površini zemljišta u zakupu općina Nova Rača i Severin). Iz navedenog je vidljivo kako se na području jedinica lokalne samouprave nije raspolagalo poljoprivrednim zemljištem površine 19 664,77 ha, što čini 63,9 % ukupnog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Većina jedinica lokalne samouprave nema podatke o stanju obradivosti navedenog zemljišta, odnosno o površini obradivog i površini neobradivog zemljišta kojim se nije raspolagalo. Prema obrazloženjima pojedinih jedinica lokalne samouprave, na njihovom području ima zemljišta koje nije dano u zakup ili drugi oblik raspolaganja (prodaja, zamjena), a pogodno je za obradu odnosno poljoprivrednu proizvodnju. Razlozi zbog kojih se poljoprivredno zemljište ne obrađuje su neriješeni imovinsko-pravni odnosi, nemogućnost identifikacije katastarskih čestica zbog neusklađenosti katastarskih podataka sa stanjem u zemljišnim knjigama i stvarnim stanjem, zemljište obraslo višegodišnjim raslinjem (šikara, šume), male (usitnjene) površine, ne objavljivanje javnog poziva Agencije za zakup. Osim navedenog, dio zemljišta ima drugu namjenu (avionska pista, poljski putovi i kanali, odlagalište otpada).

Prema podacima s mrežne stranice Agencije iz svibnja 2017., na području Bjelovarsko-bilogorske županije je 21 360,45 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a raspolaže se s 11 385,51 ha ili 53,3% navedenog zemljišta, dok se s 9 974,94 ha ili 46,7 % zemljišta ne raspolaže.

Iz navedenog je vidljivo da su podaci o površini, stanju obradivosti i načinu raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije različiti.

Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima, poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja (zakup, prodaja, drugo) na temelju zaključenih ugovora, radi uvida u stanje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te predlaže utvrditi stanje obradivosti navedenog zemljišta, radi pravodobnog davanja u zakup, odnosno učinkovitijeg gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Evidencije o naplati prihoda

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je bio na snazi do travnja 2013., jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te su imale obvezu voditi evidenciju naplate kupoprodajne cijene i zakupnine. Prema odredbama članka 74. navedenog Zakona, Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknada od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Jedinice lokalne samouprave pri naplati potraživanja za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta su obračunavale zatezne kamate, poduzimale su mjere naplate, opominjanja dužnika i pozivanja na podmirenje duga te su obavještavale nadležno državno odvjetništvo radi poduzimanja mjera prisilne naplate.

Prema novom Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., Agencija vodi evidenciju naplate po ugovorima zaključenim na temelju navedenog Zakona kao i evidenciju po ugovorima iz prethodnog razdoblja. Iznimno, evidenciju naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države vode jedinice lokalne samouprave, do preuzimanja evidencije od Agencije.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2017.), Agencija nije završila postupak preuzimanja evidencija naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta koje su vodile jedinice lokalne samouprave te su s obzirom na navedeno jedinice lokalne samouprave bile u obvezi voditi evidencije o naplati kupoprodajne cijene i zakupnine po ugovorima koje su zaključile za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta i poduzimati raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16), proračun i proračunski korisnici obvezni su u knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici, između ostalog, obvezno vode i analitičko knjigovodstvo potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo).

Prema podacima iz financijskih izvještaja jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, ukupna potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države iskazana su na dan 31. prosinca 2016. u iznosu 17.179.719,00 kn.

U tablici broj 4 daju se podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 4

Podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos potraživanja u kn			Udjel dospjelih u ukupnim potraživanjima (2/4)
		Dospjela potraživanja	Nedospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	
	1	2	3	4	5
1.	Grad Bjelovar	116.904,00	0,00	116.904,00	100,0
2.	Grad Čazma	989.716,00	39.407,00	1.029.123,00	96,2
3.	Grad Daruvar	-	-	-	-
4.	Grad Garešnica	880.490,00	23.314,00	903.804,00	97,4
5.	Grad Grubišno Polje	499.513,00	6.774.619,00	7.274.132,00	6,9
6.	Općina Berek	89.418,00	0,00	89.418,00	100,0
7.	Općina Dežanovac	90.263,00	0,00	90.263,00	100,0
8.	Općina Đulovac	468.501,00	0,00	468.501,00	100,0
9.	Općina Hercegovac	46.070,00	0,00	46.070,00	100,0
10.	Općina Ivanska	41.040,00	10.230,00	51.270,00	80,0
11.	Općina Kapela	0,00	93.538,00	93.538,00	-
12.	Općina Končanica	1.291,00	0,00	1.291,00	100,0
13.	Općina Nova Rača	1.754.203,00	2.948.090,00	4.702.293,00	37,3
14.	Općina Rovišće	99.047,00	455.591,00	554.638,00	17,9
15.	Općina Severin	436.295,00	0,00	436.295,00	-
16.	Općina Sirač	7.426,00	0,00	7.426,00	100,0
17.	Općina Šandrovac	12.832,00	0,00	12.832,00	100,0
18.	Općina Štefanje	98.955,00	0,00	98.955,00	100,0
19.	Općina Velika Pisanica	29.590,00	0,00	29.590,00	100,0
20.	Općina Velika Trnovitica	106.847,00	338.861,00	445.708,00	24,0
21.	Općina Veliki Grđevac	727.668,00	0,00	727.668,00	100,0
	Ukupno	6.496.069,00	10.683.650,00	17.179.719,00	37,8

Prema potraživanjima evidentiranim u glavnoj knjizi jedinica lokalne samouprave, od ukupno evidentiranih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, na dospjela potraživanja se odnosi 6.496.069,00 kn ili 37,8 %, a na nedospjela 10.683.650,00 kn ili 62,2 %.

Ukupna potraživanja u iznosu 17.179.719,00 kn se odnose na pripadajući dio potraživanja (65,0 %) 15 jedinica lokalne samouprave te na ukupna potraživanja (100,0 %) pet jedinica lokalne samouprave (općine Rovišće, Severin, Sirač, Velika Pisanica i Veliki Grđevac), dok Grad Daruvar nema evidentiranih potraživanja u poslovnim knjigama (u glavnoj knjizi i analitičkim evidencijama).

Nedospjela potraživanja u iznosu 10.683.650,00 kn odnose se na potraživanja za prodaju u iznosu 6.004.840,00 kn (gradovi Garešnica i Grubišno Polje te općine Ivanska, Kapela, Nova Rača, Rovišće i Velika Trnovitica) i potraživanja za zakup u iznosu 4.678.810,00 kn (gradovi Čazma i Grubišno Polje te općine Kapela, Nova Rača i Rovišće).

Grad Daruvar u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima koncem 2016. nema evidentiranih i iskazanih potraživanja od raspolaganja državnim zemljištem, jer su navedena potraživanja isknižena tijekom 2015., nakon što je Agenciji dostavljena sva dokumentacija o raspolaganju zemljištem, smatrajući da potraživanja više nije potrebno iskazivati u poslovnim knjigama. Tijekom obavljanja revizije (svibanj 2017.), Grad je dopunio analitičku evidenciju potraživanja sa stanjem koncem 2016., prema kojoj su potraživanja od zakupa i prodaje koncem 2016. iznosila 145.187,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 10.723,00 kn (10.046,00 od zakupa i 677,00 kn od prodaje). Navedena potraživanja su evidentirana u poslovnim knjigama za 2017.

Sve jedinice lokalne samouprave imaju ustrojene analitičke evidencije potraživanja od zakupa i prodaje. Potraživanja su u analitičkim evidencijama evidentirana u cijelosti (100,0 %), osim što Općina Štefanje evidentira potraživanja u analitičkim evidencijama u dijelu koji se odnosi na Općinu (65,0 %). Potraživanja evidentirana u analitičkim evidencijama razlikuju se od potraživanja evidentiranih u glavnoj knjizi, jer su u glavnoj knjizi neke jedinice lokalne samouprave evidentirale pripadajući dio potraživanja (65,0 %), a neke su evidentirale potraživanja u cijelosti (100,0 %).

U analitičkim evidencijama potraživanja od zakupa i prodaje evidentirana su potraživanja po ugovorima koje je zaključila Agencija te po ugovorima koje su prošlih godina zaključile jedinice lokalne samouprave i nadležno ministarstvo. Neke jedinice lokalne samouprave imaju ustrojene analitičke evidencije potraživanja od zakupa prema vrstama zakupa (dugogodišnji zakup, privremeno korištenje, drugi zakup), a neke su u jednoj analitičkoj evidenciji evidentirale potraživanja od svih vrsta zakupa zbog čega potraživanja (i prihodi) po vrsti zakupa nisu vidljiva.

Općina Nova Rača vodi analitičke evidencije potraživanja u pisanom obliku (ručno), prema kojima potraživanja od prodaje koncem 2016. iznose 2.597.267,00 kn (100,0 %), a prema glavnoj knjizi 4.520.242,00 kn, što je više za 1.922.975,00 kn ili 74,0 %. Uvidom u zapisnike poljoprivredne inspektorice iz 2016. utvrđeno je da neke fizičke osobe s područja Općine Nova Rača obrađuju zemljište bez potrebne dokumentacije, odnosno navedene osobe nisu evidentirane kao obveznici zakupa u analitičkim evidencijama potraživanja.

Potraživanja Općine Severin u iznosu 436.295,00 kn odnose se na potraživanja od prodaje evidentirana u glavnoj knjizi u iznosu 438.976,00 kn i obveze za preplatu zakupa u iznosu 2.681,00 kn (iz prijašnjih godina). Potraživanja od prodaje iskazana u glavnoj knjizi u iznosu 438.976,00 kn ne sadrže zaduženje za 2016. za prodano zemljište na obročnu otplatu u iznosu 209.788,00 kn. Potraživanja evidentirana u glavnoj knjizi nisu usklađena s analitičkim evidencijama potraživanja. U analitičkim evidencijama su koncem 2016. potraživanja od prodaje evidentirana u iznosu 2.174.387,00 kn, što je više za 1.735.411,00 kn ili 395,3 % od evidentiranih u glavnoj knjizi. U analitičkoj evidenciji potraživanja od zakupa nije evidentirana većina obveznika za zakup zemljišta, što je vidljivo iz opisa računa potraživanja u glavnoj knjizi Općine Severin.

Iz analitičkih evidencija Grada Garešnice i Općine Velika Trnovitica nisu vidljiva ukupna potraživanja od zakupa, odnosno prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države svih obveznika, što je potrebno radi usuglašavanja s potraživanjima evidentiranim u glavnoj knjizi.

Prema odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici obvezno vode, između ostalog, analitička knjigovodstva potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo).

Državni ured za reviziju nalaže uskladiti podatke o potraživanjima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u analitičkim evidencijama s podacima u glavnoj knjizi i u analitičkim evidencijama osigurati podatke o ukupnim potraživanjima svih obveznika, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Sve jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije su obavile popis imovine i obveza na dan 31. prosinca 2016. na temelju odluka gradonačelnika odnosno načelnika o popisu i osnivanju povjerenstva za popis, osim Općine Severin koja nije obavila popis imovine i obveza. Povjerenstva za popis su sastavila izvještaje o obavljenom popisu kojima su obuhvaćena i sva potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

U Općini Nova Rača, potraživanja od zakupa i prodaje utvrđena popisom nisu usklađena s poslovnim knjigama. Potraživanja od zakupa utvrđena popisom iznose 180.153,00 kn, a prema glavnoj knjizi iznose 182.051,00 kn. Potraživanja od prodaje utvrđena popisom iznose 1.688.237,00 kn, a prema glavnoj knjizi iznose 4.520.242,00 kn. Odredbama članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano, između ostalog, da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti popis imovine i obveza, a potraživanja utvrđena popisom imovine i obveza uskladiti s poslovnim knjigama u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Poslove vođenja evidencija, zaduženja i naplate od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za Grad Čazmu i Općinu Štefanje vode druge pravne osobe na temelju zaključenih ugovora. U svim drugim jedinicama lokalne samouprave, poslove evidencije i naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obavljaju njihovi zaposlenici.

Većina jedinica lokalne samouprave su ustrojile evidencije zaključenih ugovora o zakupu i prodaji, iz kojih su vidljivi obveznici zakupa i obročne otplate prodanog zemljišta, datumi i broj zaključenih ugovora o zakupu i prodaji, površine u zakupu i prodaji, ugovorena godišnja zakupnina i obročna otplata te rokovi zakupa i obročne otplate. Navedene evidencije sadrže ugovore koje je zaključila Agencija (ako ih je dostavila jedinici lokalne samouprave) te ugovore koje su prošlih godina zaključile jedinice lokalne samouprave i nadležna ministarstva. Većina evidencija ne sadrži podatke o ukupnoj površini u zakupu i prodaji.

Evidenciju zaključenih ugovora o zakupu i prodaji zemljišta nisu ustrojile općine Nova Rača i Velika Pisanica. Iz evidencije zaključenih ugovora Grada Daruvara i Općine Velika Trnovitica nisu vidljivi podaci o ugovorenoj godišnjoj zakupnini te podaci o obročnoj otplati prodanog zemljišta (broj i iznos obroka te dospeljeće prvog i zadnjeg obroka), a iz evidencije Općine Severin nisu vidljive površine zemljišta u zakupu i prodanog zemljišta na obročnu otplatu.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti evidenciju zaključenih ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Predlaže u evidencijama zaključenih ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države navesti podatke o ugovorenoj godišnjoj zakupnini te obročnoj otplati prodanog zemljišta. Predlaže u evidenciji zaključenih ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države navesti podatke o površini zemljišta u zakupu i prodanog zemljišta na obročnu otplatu.

Agencija je u 2015. uspostavila aplikaciju Evidencija naplate po ugovorima o raspolaganju koja se sastoji od baza podataka svih ugovora o raspolaganju i financijskih podataka (podaci o prihodima od raspolaganja) koji su preuzeti od Financijske agencije. Navedena aplikacija treba pružiti podršku u definiranju i upravljanju ugovorima, evidenciju naplate te izvještavanje o naplati i planu naplate po pojedinačnom ugovoru, stranci, županiji, gradu/općini te po vrsti ugovora kako bi se povećala naplata i učinkovitije donosile odluke u vezi sa zakupom, prodajom i koncesijom poljoprivrednog zemljišta. Svrha aplikacije je osim uvođenja redovne kontrole evidencije naplate utvrditi sva dugovanja po svim zaključenim ugovorima o raspolaganju od 1991. do 2015.

Sve jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije pravovremeno su dostavile tražene podatke i informacije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem od Agencije. Nakon unosa traženih podataka jedinice lokalne samouprave nemaju uvid u navedenu aplikaciju.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2017.) postupak preuzimanja evidencije naplate po ugovorima nije završen, odnosno Agencija nije izvijestila jedinice lokalne samouprave o završetku preuzimanja evidencija o naplati prihoda.

Prema obrazloženjima jedinica lokalne samouprave, suradnja s Agencijom je dobra, ali pojedine jedinice lokalne samouprave navode kako su usporeni postupci u vezi s gospodarenjem poljoprivrednim zemljištem (ugovori o zakupu zemljišta i ribnjaka su istekli, a nisu zaključeni novi).

Organizacija i kontrola naplate prihoda

Koncem 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije bilo je ukupno 387 zaposlenika, od čega 219 u upravnim odjelima, 30 dužnosnika, osam u vlastitim komunalnim pogonima te 130 zaposlenika po posebnim programima zapošljavanja (pomoć u kući, program javnih radova, stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa). Dva dužnosnika (načelnik i zamjenik načelnika) u Općini Đulovac nisu zaposlenici nego dužnost obnašaju volonterski.

Poslovi evidentiranja, naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obavljaju se unutar upravnih odjela zajedno s drugim poslovima.

Većina jedinica lokalne samouprave je donijela procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, a kojima je obuhvaćena, između ostalog, naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Navedene procedure nisu donijeli gradovi Bjelovar, Daruvar i Garešnica te općine Đulovac, Ivanska, Kapela, Nova Rača, Severin i Zrinski Topolovac.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera te pratiti rezultate poduzetih mjera.

U tablici broj 5 daju se podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nenaplaćenim od dana dospijeća u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 5

Podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nenaplaćenim od dana dospijeća u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije na dan 31. prosinca 2016.
u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Dospjela potraživanja	Dospjela potraživanja nenaplaćena od dana dospijeća			
			Do 6 mjeseci	Od 6 mjeseci do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Bjelovar	116.904,00	87.234,00	15.547,00	9.919,00	4.204,00
2.	Grad Čazma	989.716,00	459.962,00	0,00	353.526,00	176.228,00
3.	Grad Garešnica	880.490,00	310.374,00	81.799,00	362.695,00	125.622,00
4.	Grad Grubišno Polje	499.513,00	235.976,00	91.442,00	54.639,00	117.456,00
5.	Općina Berek	89.418,00	0,00	48.246,00	35.804,00	5.368,00
6.	Općina Dežanovac	90.263,00	0,00	60.836,00	19.462,00	9.965,00
7.	Općina Đulovac	468.501,00	3.590,00	176.950,00	225.561,00	62.400,00
8.	Općina Hercegovac	46.070,00	46.070,00	0,00	0,00	0,00
9.	Općina Ivanska	41.040,00	28.175,00	0,00	12.865,00	0,00
10.	Općina Končanica	1.291,00	0,00	438,00	0,00	853,00
11.	Općina Nova Rača	1.754.203,00	42.603,00	302.991,00	527.805,00	880.804,00
12.	Općina Rovišće	99.047,00	52.156,00	24.634,00	14.099,00	8.158,00
13.	Općina Severin	436.295,00	-	-	-	-
14.	Općina Sirač	7.426,00	0,00	7.426,00	0,00	0,00
15.	Općina Šandrovac	12.832,00	12.030,00	802,00	0,00	0,00
16.	Općina Štefanje	98.955,00	22.222,00	76.695,00	38,00	0,00
17.	Općina Velika Pisanica	29.590,00	14.426,00	15.164,00	0,00	0,00
18.	Općina Velika Trnovitica	106.847,00	22.330,00	0,00	71.725,00	12.792,00
19.	Općina Veliki Grđevac	727.668,00	130.519,00	83.729,00	214.738,00	298.682,00
	Ukupno	6.496.069,00	1.467.667,00	986.699,00	1.902.876,00	1.702.532,00

Općina Severin nema podatke o starosti dospjelih potraživanja. Prema odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici obvezno vode, između ostalog, analitička knjigovodstva potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo).

Državni ured za reviziju nalaže voditi analitičko knjigovodstvo potraživanja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Od iskazanih dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u iznosu 6.496.069,00 kn, na nenaplaćena potraživanja do šest mjeseci od roka dospjeća se odnosi 1.467.667,00 kn ili 22,6%, od šest mjeseci do jedne godine 986.699,00 kn ili 15,2 %, od jedne do tri godine 1.902.876,00 kn ili 29,3 % i preko tri godine 1.702.532,00 kn ili 26,2 %. Većina jedinica lokalne samouprave ima dospjela potraživanja starija od tri godine, od čega se najveći iznos odnosi na Općinu Nova Rača (880.804,00 kn), a nakon toga na Općinu Veliki Grđevac (298.682,00 kn).

Sustav vođenja analitičkih evidencija potraživanja nekih jedinica lokalne samouprave omogućava pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate, dok drugim jedinicama lokalne samouprave sustav to ne omogućava te je rokove dospelosti otežano pratiti.

U tablici broj 6 daju se podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 6

Podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos dospjelih potraživanja	Iznos obračunanih zateznih kamata	Poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja			Raskidi ugovora	
				Pozivanje obveznika na podmirenje duga	Pisane opomene	Prijave nadležnim institucijama	Broj ugovora	Iznos potraživanja
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Grad Bjelovar	116.904,00	1.353,00	0,00	81.930,00	0,00	0	0,00
2.	Grad Čazma	989.716,00	0,00	680.642,00	680.642,00	405.171,00	0	0,00
3.	Grad Daruvar	-	0,00	-	0,00	0,00	0	0,00
4.	Grad Garešnica	880.490,00	-	976.500,00	1.519.206,00	757.805,00	0	0,00
5.	Grad Grubišno Polje	499.513,00	79.860,00	0,00	837.721,00	841.236,00	0	0,00
6.	Općina Berek	89.418,00	0,00	403.513,00	211.603,00	163.304,00	0	0,00
7.	Općina Dežanovac	90.263,00	6.658,00	89.675,00	89.675,00	33.034,00	0	0,00
8.	Općina Đulovac	468.501,00	42.173,00	470.849,00	470.849,00	470.849,00	0	0,00
9.	Općina Hercegovac	46.070,00	90.857,00	301.638,00	271.189,00	0,00	0	0,00
10.	Općina Ivanska	41.040,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
11.	Općina Končanica	1.291,00	0,00	0,00	438,00	3.400,00	0	0,00
12.	Općina Nova Rača	1.754.203,00	623.301,00	0,00	5.375.105,00	213.741,00	-	-
13.	Općina Rovišće	99.047,00	21.384,00	118.404,00	0,00	118.545,00	0	0,00
14.	Općina Severin	436.295,00	0,00	0,00	178.841,00	0,00	-	-
15.	Općina Sirač	7.426,00	938,00	0,00	1.391,00	36.935,00	0	0,00
16.	Općina Šandrovac	12.832,00	0,00	19.758,00	19.758,00	0,00	0	0,00
17.	Općina Štefanje	98.955,00	0,00	94.534,00	0,00	57.646,00	0	0,00
18.	Općina Velika Pisanica	29.590,00	0,00	0,00	22.417,00	0,00	0	0,00
19.	Općina Velika Trnovitica	106.847,00	71.563,00	0,00	371.397,00	95.455,00	1	14.452,00
20.	Općina Veliki Grđevac	727.668,00	10.162,00	0,00	262.120,00	499.647,00	0	0,00
	Ukupno	6.496.069,00	948.249,00	3.155.513,00	10.394.282,00	3.696.768,00	1	14.452,00

Jedinice lokalne samouprave su mjere za naplatu dospjelih potraživanja poduzimale za ukupna potraživanja, bez obzira na način evidentiranja u poslovnim knjigama. Za ista potraživanja poduzimano je više vrsta mjera naplate (pozivanje obveznika telefonskim putem na podmirenje duga, slanje opomena do dva puta godišnje i prijave nadležnom državnom odvjetništvu). Sve jedinice lokalne samouprave koje imaju dospjela nenaplaćena potraživanja starija od tri godine, dostavile su podatke o navedenim potraživanjima državnom odvjetništvu, osim općine Severin.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Iako Grad Daruvar u poslovnim knjigama nema evidentiranih potraživanja koncem 2016., tijekom 2014. i 2015. pozivao je obveznike na podmirenje duga (nema podataka o iznosu potraživanja za koje su pozivani obveznici), dok druge mjere naplate nije poduzimao, s obzirom da se potraživanja uglavnom redovito naplaćuju i nisu starija od godine dana.

Zatezne kamate na dospjela nenaplaćena potraživanja obračunava i naplaćuje 11 jedinica lokalne samouprave, uključujući i Grad Garešnicu. Grad Garešnica obračunava zatezne kamate od 2015., ali ukupan iznos godišnje obračunanih zateznih kamata do konca 2016. nije vidljiv, zbog nemogućnosti dobivanja ovih podataka iz postojećeg programa te zbog velikog broja obveznika (ručni izračun zahtijeva puno vremena). Novi knjigovodstveni program od 2017. omogućava dobivanje podataka o ukupno obračunanim zateznim kamatama. Jedinice lokalne samouprave su obračunavale zatezne kamate uglavnom na dan prijave potraživanja državnom odvjetništvu. Zatezne kamate ne obračunava deset jedinica lokalne samouprave (gradovi Daruvar i Čazma te općine Berek, Ivanska, Kapela, Končanica, Severin, Šandrovac, Štefanje i Velika Pisanica). Prema odredbi članka 29. Zakona o obveznim odnosima je propisano da dužnik koji zakasni sa ispunjenjem novčane obveze duguje, pored glavnice i zatezne kamate.

Državni ured za reviziju nalaže obračun i naplatu zateznih kamata na dospjela nenaplaćena potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Od 2014. do 2016. na području Bjelovarsko-bilogorske županije je raskinut jedan ugovor zbog neplaćanja zakupnine. Odnosi se na ugovor o zakupu kojeg je u 2011. zaključila Općina Velika Trnovitica. Navedeni ugovor je raskinula Agencija u 2016. zbog utvrđenog duga za zakupninu zajedno sa zateznom kamatom u iznosu 14.452,00 kn. Agencija je obavijest o raskidu ugovora dostavila Općini Velika Trnovitica, a potraživanja je prijavila državnom odvjetništvu radi poduzimanja mjera naplate. Osim raskida ugovora zbog neplaćanja zakupnine, u promatranom razdoblju je raskinuto 11 ugovora o zakupu (dva na području grada Garešnica, jedan na području grada Grubišno Polje i osam na području općine Veliki Grđevac) te jedan ugovor o prodaji (na području općine Đulovac), zbog drugih razloga. Potraživanja za zakupninu po raskinutim ugovorima su koncem 2016. iznosila 3.404,00 kn, a odnose se na potraživanja po ugovoru raskinutom na području Grada Grubišno Polje, dok su potraživanja po preostalim deset raskinutih ugovora naplaćena do konca 2016. Mjere naplate za navedena potraživanja u iznosu 3.404,00 kn je poduzela Agencija (potraživanja su prijavljena državnom odvjetništvu).

Ugovori o zakupu su raskidani na zahtjev obveznika zbog prestanka obavljanja poljoprivredne proizvodnje ili na zahtjev nasljednika nakon smrti obveznika. Ugovore o zakupu na području gradova Garešnica i Grubišno Polje (ukupno tri ugovora) je raskinula Agencija, a osam ugovora o zakupu na području općine Veliki Grđevac je raskinula Općina, na temelju zaključenih sporazuma o raskidu ugovora. Općina Veliki Grđevac je obavijestila nadležni područni ured za katastar o raskidima ugovora, a nije obavijestila nadležni zemljišno knjižni odjel te zemljište nije predano u posjed vlasniku putem Povjerenstva kojeg imenuje Agencija.

Prema odredbama članka 38. stavka 8. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, zakupnik je dužan u roku 30 dana od dana prestanka ugovora o zakupu, odnosno po skidanju usjeva predati zemljište u posjed vlasniku putem Povjerenstva kojeg čine tri člana pravne, geodetske i agronomske struke, kojeg imenuje Agencija. Nadalje, prema odredbi članka 38. stavka 9. navedenog Zakona, obavijest o prestanku i raskidu ugovora o zakupu mora biti dostavljena nadležnom područnom uredu za katastar Državne geodetske uprave i zemljišnoknjižnom odjelu nadležnog suda.

Državni ured za reviziju nalaže obavijestiti nadležni zemljišnoknjižni odjel o raskidu ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te zemljište predati u posjed vlasniku putem Povjerenstva kojeg imenuje Agencija, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Jedinice lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Čazma, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Šandrovac, Sirač, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac) nisu u nekim slučajevima raskidale ugovore o zakupu, odnosno prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a stečeni su uvjeti za raskid ugovora (zakupnina nije plaćena u ugovorenom roku).

Prema odredbama članka 38. stavka 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, ugovor o zakupu i zakupu ribnjaka raskida se ako zakupnik ne plati zakupninu do kraja rujna tekuće godine, osim u slučaju više sile ili drugih nepredviđenih okolnosti koje nisu krivnja zakupnika, ne koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države kao dobar gospodar, ne ostvaruje ciljeve Gospodarskog programa koji čini sastavni dio ugovora o zakupu, dvije godine uzastopno od dana zaključivanja ugovora, osim u slučaju više sile, obrađuje poljoprivredno zemljište suprotno odredbama zaključenog ugovora, daje zakupljeno zemljište u podzakup, bez odobrenja zakupodavca izvrši investicijske radove na poljoprivrednom zemljištu koji prelaze granice uobičajenog gospodarenja ili promijeni način korištenja poljoprivrednog zemljišta, obavlja aktivnosti suprotno propisima o zaštiti prirode ili radnje koje imaju negativan utjecaj na bogatstvo ili stanje prirodnog područja te ako na bilo koji način ugrožava opstanak prirodnih vrijednosti, ne iskrči poljoprivredno zemljište u vlasništvu države koje nije u funkciji poljoprivredne proizvodnje ili je obraslo višegodišnjim raslinjem u roku dvije godine od dana uvođenja u posjed.

Državni ured za reviziju predlaže obavijestiti Agenciju o stjecanju uvjeta za raskidanje ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Utrošak prihoda

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva kao i sredstva ostvarena od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu u propisanim omjerima raspoređuju se u državni proračun, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave i proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema odredbama članka 44. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva koja su prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave namijenjena su isključivo za programe katastarsko-geodetske izmjere zemljišta, sređivanja zemljišnih knjiga, za podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu, program razminiranja zemljišta, uređenja ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture u vezi s poljoprivredom i akvakulturom, uređenja zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije, očuvanja ugroženih područja i očuvanja biološke raznolikosti i program sufinanciranja te druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture. Sredstva koja su prihod jedinica lokalne samouprave namijenjena su i za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira kroz mjere potpore iz toga Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb obvezni su podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Prema odredbama članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od prodaje izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi, a namijenjena su za provedbu komasacije poljoprivrednog zemljišta te sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata potrebnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira mjerama potpore iz toga Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave.

U tablici broj 7 daju se podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 7

Podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Donesen godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			Doneseno godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem		
		2014. (DA/NE)	2015. (DA/NE)	2016. (DA/NE)	2014. (DA/NE)	2015. (DA/NE)	2016. (DA/NE)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Bjelovarsko-bilogorska županija	DA	DA	DA	NE	NE	DA
2.	Grad Bjelovar	NE	NE	NE	NE	DA	DA
3.	Grad Čazma	NE	NE	DA	NE	DA	DA
4.	Grad Daruvar	NE	NE	NE	NE	NE	NE
5.	Grad Garešnica	NE	NE	NE	NE	DA	DA
6.	Grad Grubišno Polje	NE	NE	NE	NE	NE	NE
7.	Općina Berek	NE	DA	DA	DA	DA	DA
8.	Općina Dežanovac	NE	NE	NE	NE	DA	DA
9.	Općina Đulovac	NE	NE	NE	NE	DA	DA
10.	Općina Hercegovac	NE	NE	NE	NE	DA	DA
11.	Općina Ivanska	NE	NE	NE	NE	NE	NE
12.	Općina Kapela	NE	NE	NE	NE	DA	DA
13.	Općina Končanica	NE	NE	NE	NE	NE	NE
14.	Općina Nova Rača	NE	NE	NE	NE	NE	NE
15.	Općina Rovišće	NE	NE	NE	NE	NE	DA
16.	Općina Severin	NE	NE	NE	NE	NE	NE
17.	Općina Sirač	NE	DA	DA	DA	DA	DA
18.	Općina Šandrovac	NE	NE	DA	DA	DA	DA
19.	Općina Štefanje	NE	NE	NE	NE	DA	DA
20.	Općina Velika Pisanica	NE	NE	NE	NE	DA	NE
21.	Općina Velika Trnovitica	NE	NE	NE	NE	NE	NE
22.	Općina Veliki Grđevac	NE	NE	NE	NE	NE	NE

Plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za 2014. donijela je Bjelovarsko-bilogorska županija, a nisu donijele jedinice lokalne samouprave. Navedeni plan za 2015. donijela je Bjelovarsko-bilogorska županija i općine Berek i Sirač, a nisu donijele druge jedinice lokalne samouprave, koje su ga trebale donijeti u slučaju kada ostvaruju prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Navedeni plan za 2016. je donijela Bjelovarsko-bilogorska županija i četiri jedinice lokalne samouprave (Grad Čazma te općine Berek, Sirač i Šandrovac), dok preostalih 17 jedinica lokalne samouprave nije donijelo plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za 2016. (gradovi Bjelovar, Daruvar, Garešnica i Grubišno Polje te općine Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Kapela, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac).

Plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem Grada Čazme te općina Berek i Sirač za 2016. sadrži potrebne podatke (planirane prihode od raspolaganja zemljištem i planirane rashode prema vrsti i namjeni).

Planom korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem Bjelovarsko-bilogorska županija i Općine Šandrovac za 2016. su planirani prihodi, a nisu planirani rashodi prema vrsti i namjeni, nego je navedeno da će se prihodi od raspolaganja zemljištem utrošiti za namjene koje su navedene u odredbi članka 44. Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te u godišnjem planu korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem planirati rashode prema vrsti i namjeni.

Izvjешće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za 2014. sastavile su tri jedinice lokalne samouprave (općine Berek, Sirač i Šandrovac), a nije sastavila Bjelovarsko-bilogorska županija i duge jedinice lokalne samouprave. Navedeno izvješće za 2015. sastavilo je 12 jedinica lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Čazma i Garešnica te općine Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Kapela, Sirač, Šandrovac, Štefanje i Velika Pisanica). Navedeno izvješće za 2016. sastavilo je 13 jedinica lokalne samouprave te su izvješća dostavljena ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Devet jedinica lokalne samouprave (gradovi Daruvar i Grubišno Polje te općine Ivanska, Končanica, Nova Rača, Severin, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac) nisu sastavila navedeno izvješće.

Iz izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja zemljištem Bjelovarsko-bilogorska županija, gradova Bjelovar i Čazma te općina Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Kapela, Sirač, Šandrovac i Štefanje za 2016. su vidljivi ostvareni rashodi prema vrsti i namjeni. U izvješću Grada Garešnice za 2015. i 2016. je navedeno da su ostvareni prihodi u cijelosti utrošeni za uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture u vezi s poljoprivredom te za druge poticajne mjere, odnosno iz izvješća nisu vidljivi rashodi prema vrsti i namjeni.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te podnijeti navedeno izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Također predlaže donijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na način da su iz izvješća vidljivi rashodi prema vrsti i namjeni.

U tablici broj 8 daju se podaci o ostvarenim i utrošenim приходima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

Tablica broj 8

Podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u
jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

u kn

Redni broj	Jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	Neutrošeni prihodi iz prošlog razdoblja	Ukupno ostvareni prihodi od 2014. do 2016.	Namjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Nenamjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Ukupno utrošeno od 2014. do 2016. (4+5)	Neutrošeni prihodi koncem 2016. (2+3-6)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Bjelovarsko-bilogorska županija	0,00	3.471.715,00	3.471.715,00	0,00	3.471.715,00	0,00
2.	Grad Bjelovar	0,00	1.277.600,00	1.277.600,00	0,00	1.277.600,00	0,00
3.	Grad Čazma	0,00	2.063.924,00	2.035.474,00	0,00	2.035.474,00	28.450,00
4.	Grad Daruvar	0,00	88.567,00	88.567,00	0,00	88.567,00	0,00
5.	Grad Garešnica	0,00	3.374.041,00	3.374.041,00	0,00	3.374.041,00	0,00
6.	Grad Grubišno Polje	0,00	2.437.500,00	2.033.449,00	0,00	2.033.449,00	404.051,00
7.	Općina Berek	0,00	472.269,00	472.269,00	0,00	472.269,00	0,00
8.	Općina Dežanovac	0,00	1.937.070,00	1.781.151,00	0,00	1.781.151,00	155.919,00
9.	Općina Đulovac	0,00	1.024.667,00	1.024.667,00	0,00	1.024.667,00	0,00
10.	Općina Hercegovac	0,00	2.006.467,00	1.189.610,00	0,00	1.189.610,00	816.857,00
11.	Općina Ivanska	0,00	647.560,00	647.560,00	0,00	647.560,00	0,00
12.	Općina Kapela	0,00	166.699,00	166.699,00	0,00	166.699,00	0,00
13.	Općina Končanica	0,00	932.143,00	565.277,00	366.866,00	932.143,00	0,00
14.	Općina Nova Rača	0,00	2.044.333,00	971.669,00	1.072.664,00	2.044.333,00	0,00
15.	Općina Rovišće	0,00	164.920,00	164.920,00	0,00	164.920,00	0,00
16.	Općina Severin	0,00	529.269,00	354.779,00	121.048,00	475.827,00	53.442,00
17.	Općina Sirač	0,00	187.522,00	143.475,00	0,00	143.475,00	44.047,00
18.	Općina Šandrovac	0,00	213.978,00	213.978,00	0,00	213.978,00	0,00
19.	Općina Štefanje	0,00	433.671,00	433.671,00	0,00	433.671,00	0,00
20.	Općina Velika Pisanica	0,00	42.358,00	42.358,00	0,00	42.358,00	0,00
21.	Općina Velika Trnovitica	0,00	994.150,00	902.453,00	0,00	902.453,00	91.697,00
22.	Općina Veliki Grđevac	0,00	989.477,00	809.527,00	179.553,00	989.080,00	397,00
	Ukupno	0,00	25.499.900,00	22.164.909,00	1.740.131,00	23.905.040,00	1.594.860,00

Od ukupno ostvarenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016. u iznosu 25.499.900,00 kn, za propisane namjene je utrošeno 22.164.909,00 kn ili 86,9 %, za druge namjene (redovno poslovanje) je utrošeno 1.740.131,00 kn ili 6,8 %, a neutrošeni prihodi iznose 1.594.860,00 kn ili 6,3% ukupno ostvarenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u iznosu 1.740.131,00 kn nisu utrošeni za propisane namjene već za redovno poslovanje (općine Končanica, Nova Rača, Severin i Veliki Grđevac).

Državni ured za reviziju nalaže prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koristiti za namjene propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem kroz duže vremensko razdoblje prema godinama u kojima su ostvareni i utrošeni prihodi vodi Grad Bjelovar (od 2012.) i Općina Štefanje (od 2001.).

Državni ured za reviziju predlaže voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, kroz duže vremensko razdoblje prema godinama u kojima su ostvareni i utrošeni prihodi.

U tablici broj 9 daju se podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije za 2014., 2015. i 2016., po namjenama.

Tablica broj 9

Podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije za 2014., 2015. i 2016., po namjenama.

u kn

Redni broj	Namjena utrošenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	Namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5
1.	Katastarsko-geodetska izmjera zemljišta	173.273,00	375.692,00	338.895,00	887.860,00
2.	Sređivanje zemljišnih knjiga	251.553,00	257.749,00	173.953,00	683.255,00
3.	Podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu	97.693,00	471.564,00	68.839,00	638.096,00
4.	Uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture	2.856.317,00	3.263.827,00	3.906.544,00	10.026.688,00
5.	Uređenje zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije	198.750,00	464.625,00	118.750,00	782.125,00
6.	Očuvanje ugroženih područja i očuvanje biološke raznolikosti	628.439,00	896.540,00	1.005.037,00	2.530.016,00
7.	Sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture	876.224,00	811.007,00	769.392,00	2.456.623,00
8.	Sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020.	489.667,00	454.037,00	680.609,00	1.624.313,00
9.	Druge namjene	1.124.141,00	861.690,00	550.102,00	2.535.933,00
	Ukupno	6.696.057,00	7.856.731,00	7.612.121,00	22.164.909,00

Ukupno namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije od 2014. do 2016. iznose 22.164.909,00 kn, od čega je za uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture (najvećim dijelom na održavanje nerazvrstanih cesta) utrošeno 10.026.688,00 kn ili 45,2 %, za druge namjene utrošeno 2.535.933,00 kn ili 11,4 %, za očuvanje ugroženih područja i očuvanje biološke raznolikosti utrošeno 2.530.016,00 kn ili 11,4 %, za sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture utrošeno 2.456.623,00 kn ili 11,1 %, za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. utrošeno 1.624.313,00 kn ili 7,3 %, za katastarsko-geodetsku izmjeru zemljišta utrošeno 887.860,00 kn ili 4,0 %, za uređenje zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije utrošeno 782.125,00 kn ili 3,5 %, za sređivanje zemljišnih knjiga utrošeno 683.255,00 kn ili 3,1 % te za podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu utrošeno 638.096,00 kn ili 2,9 %.

- Utrošak prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta

Osim prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, jedinice lokalne samouprave ostvaruju i prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja i drugim propisima. Jednokratna naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku plaća se prema površini građevinske čestice utvrđene na temelju izvršnog akta kojim se odobrava građenje, odnosno po primitku potvrde glavnog projekta, odnosno prema površini zemljišta ispod zgrade ozakonjene rješenjem o izvedenom stanju. Promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se i eksploatacija pijeska, šljunka, kamena, ciglarske i lončarske gline, površinski kopovi te gradnja građevine za gospodarenje otpadom osim građevine za biološku obradu otpada kompostiranjem i eksploatacija drugih mineralnih sirovina, izgradnja sportskih terena i objekata, kao i druge nepoljoprivredne namjene prema posebnim zakonima. Odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, propisani su i slučajevi kada se investitor oslobađa plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Rješenje o oslobađanju od plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta te rješenje o jednokratnoj naknadi za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta donosi nadležni ured državne uprave u županiji ili upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poljoprivredu na temelju podataka nadležne porezne uprave o tržišnoj vrijednosti zemljišta unutar građevinskog područja. Primjerak rješenja o visini naknade i rješenja o oslobađanju od plaćanja naknade dostavlja se ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, Agenciji i jedinici lokalne samouprave, odnosno Gradu Zagrebu, na čijem se području zemljište nalazi. Naknada po rješenju plaća se u roku 30 dana od dana dostave rješenja stranci. Prihodi ostvarena od naknade za promjenu namjene prihod su državnog proračuna 70,0 % i 30,0 % proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Prihodi od naknade koja su prihod proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, namijenjena su isključivo za okrupnjavanje, privođenje funkciji, povećanje vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja poljoprivrednog zemljišta, a jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb obvezni su podnijeti godišnje izvješće o korištenju prihoda ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Od 2014. do 2016. je 17 jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije ostvarilo prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u iznosu 87.518,00 kn, a pet jedinica lokalne samouprave (općine Dežanovac, Đulovac, Končanica, Sirač, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac) nije ostvarilo navedene prihode. Najznačajnije prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u trogodišnjem razdoblju su ostvarili Grad Bjelovar u iznosu 48.410,00 kn ili 55,3 %, a nakon toga Grad Garešnica u iznosu 13.438,00 kn ili 15,4 % te Grad Grubišno Polje u iznosu 12.637,00 kn ili 14,4 % ukupno ostvarenih prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Preostalih 14 jedinica lokalne samouprave ostvarilo je navedene prihode u iznosu 13.033,00 kn ili 14,9 %. Jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije nisu donosile godišnje planove korištenja prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta.

Od ukupno ostvarenih prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta, za propisane namjene su utrošeni prihodi u iznosu 62.248,00 kn ili 71,1 %, a neutrošeni prihodi koncem 2016. iznose 25.270,00 kn ili 28,9 %. Prihodi u iznosu 62.248,00 kn su najvećim dijelom utrošeni za sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja poljoprivrednog zemljišta. Izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta sastavila je Općina Hercegovac za 2016. Preostalih 16 jedinica lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Čazma, Daruvar, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Ivanska, Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac) nisu sastavljale godišnja izvješća o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Prema odredbi članka 23. stavka 7. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinice lokalne samouprave su obvezne podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Rok podnošenja godišnjeg izvješća nije propisan.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti godišnja izvješća o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta i dostavljati navedena izvješća ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju

Prema odredbama članaka 4., 10. i 12. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, poljoprivredno zemljište mora se održavati pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju odnosno spriječiti njegova zakorovljenost i obrastanje višegodišnjim raslinjem, kao i smanjenje njegove plodnosti. Općinsko, odnosno gradsko vijeće, a za Grad Zagreb Gradska skupština za svoje područje propisuje potrebne agrotehničke mjere u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju te također propisuju mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, a osobito za održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, uređivanje i održavanje kanala, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica te sadnju i održavanje vjetrobranskih pojasa. Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb podnose ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina do 31. ožujka svake godine za prethodnu godinu. Mjere kojima su vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni poljoprivredno zemljište obrađivati na način da ne umanjuju njegovu bonitetnu vrijednost propisane su Pravilnikom o agrotehničkim mjerama (Narodne novine 142/13).

U tablici broj 10 daju se podaci o propisanim agrotehničkim mjerama, mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina i imenovanim poljoprivrednim redarima u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Tablica broj 10

Podaci o propisanim agrotehničkim mjerama, mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina i imenovanim poljoprivrednim redarima u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Propisane agrotehničke mjere (DA/NE)	Propisane mjere za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina (DA/NE)	Imenovan poljoprivredni redar (DA/NE)
	1	2	3	4
1.	Grad Bjelovar	DA	DA	NE
2.	Grad Čazma	DA	DA	DA
3.	Grad Daruvar	DA	DA	DA
4.	Grad Garešnica	DA	DA	NE
5.	Grad Grubišno Polje	DA	DA	NE
6.	Općina Berek	DA	DA	NE
7.	Općina Dežanovac	DA	DA	NE
8.	Općina Đulovac	DA	DA	NE
9.	Općina Hercegovac	DA	DA	NE
10.	Općina Ivanska	DA	DA	NE
11.	Općina Kapela	DA	DA	DA
12.	Općina Končanica	DA	DA	NE
13.	Općina Nova Rača	DA	DA	NE
14.	Općina Rovišće	DA	DA	NE
15.	Općina Severin	DA	DA	NE
16.	Općina Sirač	DA	DA	NE
17.	Općina Šandrovac	DA	DA	DA
18.	Općina Štefanje	DA	DA	NE
19.	Općina Velika Pisanica	DA	DA	NE
20.	Općina Velika Trnovitica	DA	DA	NE
21.	Općina Veliki Grđevac	DA	DA	NE
22.	Općina Veliko Trojstvo	NE	NE	NE
23.	Općina Zrinski Topolovac	NE	NE	NE

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije, sve jedinice lokalne samouprave, osim općina Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac, donijele su odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama, kojima su obuhvaćene mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina za svoje područje. Deset jedinica lokalne samouprave (gradovi Čazma, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac i Velika Pisanica) su navedene odluke donijele tijekom 2012. ili prošlih godina, odnosno na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je prestao vrijediti u travnju 2013. Zbog toga, navedene jedinice lokalne samouprave nisu propisale neke agrotehničke mjere, koje su propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je stupio na snagu u travnju 2013., a koje se uglavnom odnose na minimalnu razinu obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta, održavanje organske tvari u tlu i na održavanje povoljne strukture tla.

Državni ured za reviziju nalaže propisati potrebne agrotehničke mjere te mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Također nalaže uskladiti odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama te mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina sa odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Pravilnika o agrotehničkim mjerama.

Godišnja izvješća o primjeni agrotehničkih mjera i primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina za 2016. sastavilo je 12 jedinica lokalne samouprave i dostavilo Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, a navedeno izvješće nisu sastavili Grad Daruvar te općine Hercegovac, Ivanska, Nova Rača, Rovišće, Severin, Velika Pisanica, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina te dostaviti Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Od 23 jedinice lokalne samouprave, četiri jedinice lokalne samouprave (gradovi Čazma i Daruvar te općine Kapela i Šandrovac) imenovale su poljoprivrednog redara, dok 19 jedinica nije imenovalo poljoprivrednog redara. Poljoprivredni ili komunalni redari u jedinicama lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Čazma, Daruvar i Garešnica te općine Sirač, Šandrovac, Velika Pisanica i Velika Trnovitica) obavljali su poslove nadzora u provođenju mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, postupanjem po prijavi mještana. Vlasnicima neodržavanog zemljišta poslane su pisane opomene, nakon čega su vlasnici postupili po opomenama odnosno proveli su potrebne mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednog zemljišta. Također su u pojedinim slučajevima pokrenuti postupci čišćenja zemljišta o trošku vlasnika. Iz godišnjih izvješća o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina vidljivo je da se poljoprivredno zemljište ne održava uglavnom zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa. Preostale jedinice lokalne samouprave nisu obavljale nadzor u provođenju agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina na svom području.

Jedinice lokalne samouprave nisu izvještavale poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama, ali su pojedine jedinice lokalne samouprave surađivale s poljoprivrednom inspekcijom obavljanjem zajedničkog nadzora (Grad Garešnica i Općina Nova Rača) ili su tijekom nadzora poljoprivrednog inspektora jedinici lokalne samouprave prijavljeni vlasnici zemljišta kod kojih su uočene višegodišnje neobrađene površine (Općina Velika Pisanica).

Iako su odlukama jedinica lokalne samouprave propisane novčane kazne za prekršaje učinjene zbog neprovođenja agrotehničkih mjera te mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, novčane kazne nisu obračunavane ni naplaćivane.

Prema odredbama članka 65. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinice lokalne samouprave dužne su nadzirati provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina. Navedene poslove obavljaju poljoprivredni redari koji osim općih uvjeta za prijem u službu moraju imati najmanje srednju stručnu spremu poljoprivredne struke. Jedinice lokalne samouprave mogu obavljanje navedenih poslova organizirati zajednički, a o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dužni su redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju u područnim jedinicama.

Pojedine jedinice lokalne samouprave (Grad Bjelovar te općine Šandrovac i Velika Trnovitica) na svojim mrežnim stranicama i oglasnim pločama objavljuju informativni letak o obvezi redovitog održavanja okućnica i drugih poljoprivrednih površina.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati poljoprivrednog redara za obavljanje poslova nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Nalaže provoditi nadzor u provođenju agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina na svom području, redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Nadalje, predlaže informirati mještane o obvezi redovitog održavanja okućnica i drugih poljoprivrednih površina.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU DRŽAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti aktivnosti jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te provjeriti održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Na temelju obavljene revizije, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju je ocijenio da je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- imenovati predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (općine Berek, Rovišće i Severin)
- u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima, poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja (zakup, prodaja i drugo) na temelju zaključenih ugovora, radi uvida u stanje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, te utvrditi stanje obradivosti navedenog zemljišta, radi pravodobnog davanja u zakup, odnosno učinkovitijeg gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (gradovi Bjelovar, Daruvar, Čazma, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Kapela, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Sirač, Šandrovac, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac i Zrinski Topolovac)
- uskladiti podatke o potraživanjima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u analitičkim evidencijama s podacima u glavnoj knjizi (općine Nova Rača i Severin) i u analitičkim evidencijama osigurati podatke o ukupnim potraživanjima (Grad Garešnica i Općina Velika Trnovitica), u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.
- obaviti popis imovine i obveza (Općina Severin), a potraživanja utvrđena popisom imovine i obveza uskladiti s poslovnim knjigama, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Općina Nova Rača)
- ustrojiti evidenciju zaključenih ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (općine Nova Rača i Velika Pisanica); U navedenim evidencijama navesti podatke o ugovorenoj godišnjoj zakupnini te obročnoj otplati prodanog zemljišta (Grad Daruvar i Općina Velika Trnovitica); U evidenciji navesti podatke o površini zemljišta u zakupu i prodanog zemljišta na obročnu otplatu (Općina Severin)

- donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate poduzetih mjera (gradovi Bjelovar, Daruvar, Garešnica te općine Đulovac, Ivanska, Kapela, Nova Rača, Severin i Zrinski Topolovac)
- voditi analitičko knjigovodstvo potraživanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Općina Severin)
- poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu (Općina Severin)
- obračun i naplatu zatezних kamata na dospjela nenaplaćena potraživanja od raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima (gradovi Daruvar i Čazma te općine Berek, Ivanska, Kapela, Končanica, Severin, Šandrovac, Štefanje i Velika Pisanica)
- obavijestiti nadležni zemljišnoknjižni odjel o raskidu ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te zemljište predati u posjed vlasniku putem povjerenstva kojeg imenuje Agencija, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Općina Veliki Grđevac)
- obavijestiti Agenciju o stjecanju uvjeta za raskidanje ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Bjelovar, Čazma, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Šandrovac, Sirač, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac)
- donijeti godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem (gradovi Bjelovar, Daruvar, Garešnica i Grubišno Polje te općine Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Kapela, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac); U navedenom planu navesti rashode prema vrsti i namjeni (Bjelovarsko-bilogorska županija i Općina Šandrovac)
- donositi godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države i dostaviti navedeno izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Daruvar i Grubišno Polje te općine Ivanska, Končanica, Nova Rača, Severin, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac); Sastaviti navedeno godišnje izvješće na način da su iz izvješća vidljivi rashodi prema vrsti i namjeni (Grad Garešnica)
- prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koristiti za namjene propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (općine Končanica, Nova Rača, Severin i Veliki Grđevac)

- voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, kroz duže vremensko razdoblje prema godinama u kojima su ostvareni i utrošeni prihodi (gradovi Čazma, Daruvar, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Kapela, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Sirač, Šandrovac, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac)
- donositi godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta i dostaviti navedeno izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Bjelovar, Čazma, Daruvar, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Ivanska, Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica i Veliki Grđevac)
- propisati potrebne agrotehničke mjere te mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (općine Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac); Uskladiti odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama te mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Pravilnika o agrotehničkim mjerama (gradovi Čazma, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac i Velika Pisanica)
- donositi i dostaviti Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Grad Daruvar te općine Hercegovac, Ivanska, Nova Rača, Rovišće, Severin, Velika Pisanica, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac)
- imenovati poljoprivrednog redara za obavljanje poslova nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Bjelovar, Garešnica, Grubišno Polje te općine Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Sirač, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac)
- obavljati nadzor u provođenju agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Grad Grubišno Polje te općine Hercegovac, Ivanska, Rovišće, Nova Rača, Severin, Štefanje, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac)
- redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Bjelovar, Čazma, Daruvar i Grubišno Polje te općine Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Kapela, Končanica, Rovišće, Severin, Sirač, Šandrovac, Štefanje, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac)

- informirati mještane o obvezi redovitog održavanja okućnica i drugih poljoprivrednih površina (gradovi Čazma, Daruvar, Garešnica i Grubišno Polje te općine Berek, Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Kapela, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Sirač, Štefanje, Velika Pisanica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela aktivnijem sudjelovanju jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ažurnom vođenju evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano ili dano u zakup, efikasnijoj organizaciji naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, namjenskom korištenju prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, što bi utjecalo na učinkovitost gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Bjelovarsko-bilogorske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Bjelovarsko-bilogorske županije djelomično učinkovito.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u očitovanju navode da će postupiti u skladu s danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju kako bi pridonijele što učinkovitijem gospodarenju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Bjelovarsko-bilogorske županije u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.